

SISTEMA DE LES NACIONS UNIDES

CURS 2004 – 2005

PROGRAMA

Professorat:	Dra. Abellán, Dr. Pons, Dr. Fernández
Crèdits teòrics:	3
Crèdits pràctics:	1,50
Hores de docència setmanal:	3 hores
Caràcter de l'assignatura:	optativa
Període lectiu:	2n quadrimestre

Objectius i descripció del curs

L'assignatura optativa "Sistema de les Nacions Unides", a la que correspon una càrrega lectiva de 4,5 crèdits, pretén proporcionar als estudiants un coneixement profund de la història, òrgans, funcions i funcionament de l'Organització de les Nacions Unides, i també del sistema d'Organitzacions internacionals vinculades a aquesta, tant des d'una vessant institucional i jurídica com des d'un punt de vista pràctic.

Desenvolupament del curs i avaluació

L'assignatura té assignades tres hores setmanals de docència durant el segon quadrimestre del curs 2004-2005, que es dedicaran, simultàniament, al desenvolupament teòric i pràctic del temari.

L'avaluació s'efectuarà mitjançant un examen final escrit, a la data indicada pel Consell d'Estudis. També es valorarà la participació activa a classe i la realització de les activitats proposades pel professorat.

Temari

Part I.- Nocions bàsiques sobre les Organitzacions internacionals

Lliçó 1.- Concepte i classificació de les Organitzacions internacionals. Concepte d'Organització internacional. Trets característics. Personalitat jurídica de les Organitzacions internacionals. L'estatut de membre. Criteris de classificació.

Lliçó 2.- Estructura i competències de les Organitzacions internacionals. Òrgans governamentals: plenaris i restringits. Òrgans no governamentals. Competències de les Organitzacions internacionals: nocions generals. Tipologia de les competències: a) competències administratives i organitzatives; b) competències jurisdiccionals; c) competències normatives.

Part II.- El Sistema de les Nacions Unides: estudi específic de l'Organització de les Nacions Unides

A. Qüestions generals

Lliçó 3.- El Sistema de les Nacions Unides. Introducció. Antecedents històrics. La creació de l'ONU i dels altres elements del Sistema: els organismes especialitzats. La família de les Nacions Unides i les idees funcionalistes. Estructura del Sistema i característiques principals.

Lliçó 4.- Els organismes especialitzats. Idees generals. La relació dels organismes especialitzats amb l'Organització de les Nacions Unides. Els organismes especialitzats de cooperació preferentment social, cultural i humanitària. Els organismes especialitzats de cooperació econòmica i financera. Els organismes especialitzats de cooperació en matèries tècniques i de comunicacions.

Lliçó 5.- L'Organització de les Nacions Unides. Antecedents. La Carta de les Nacions Unides: interpretació, reforma i revisió. El Comitè Especial de la Carta de les Nacions Unides i d'enfortiment del paper de l'Organització. Evolució històrica de l'Organització.

Lliçó 6.- Propòsits i principis de l'Organització. Els propòsits de les Nacions Unides i la pràctica posterior de l'Organització. Els principis de les Nacions Unides i la Declaració sobre els Principis de Dret internacional referents a les relacions d'amistat i a la cooperació entre els Estats de conformitat amb la Carta de les Nacions Unides.

Lliçó 7.- Els Membres de les Nacions Unides. L'estatut de membre de l'Organització de les Nacions Unides. Condicions i procediments d'admissió. La suspensió dels drets derivats de la condició de membre. La pèrdua de la condició de membre: l'expulsió. La successió d'Estats en la condició de membre de l'Organització: pràctica recent. La participació d'Estats no membres i d'altres actors internacionals.

Lliçó 8.- Estructura orgànica. Òrgans principals de les Nacions Unides: composició, funcionament i competències. Relacions estructurals i funcionals entre els òrgans principals de les Nacions Unides. Els òrgans subsidiaris.

B. Funcions de l'Organització de les Nacions Unides

Lliçó 9.- El manteniment de la pau i la seguretat internacionals. Evolució de les condicions polítiques internacionals desde 1945. El sistema de la Carta de les Nacions Unides: a) solució pacífica de controvèrsies; b) acció en cas d'amenaçes a la pau, ruptures de la pau o actes d'agressió. La pràctica de l'Organització: les operacions de manteniment de la pau.

Lliçó 10.- El foment de les relacions d'amistat entre els pobles, basades en el principi d'igualtat de drets i lliure determinació dels pobles. Evolució històrica i jurídica de la qüestió colonial. El sistema de la Carta de les Nacions Unides: a) règim internacional de tutela; b) declaració sobre els territoris no autònoms. Pràctica de l'Organització: la Declaració sobre la concessió de la independència als països i pobles colonials i el Comitè Especial per a la seva aplicació.

Lliçó 11.- La cooperació internacional per a la promoció i protecció dels drets humans. Evolució històrica i jurídica de la protecció de la persona humana. El sistema de la Carta de les Nacions Unides. La Declaració Universal dels drets humans. Els Pactes de drets civils i polítics i

de drets econòmics, socials i culturals. Mecanismes de protecció dels drets humans: mecanismes convencionals i no convencionals.

Lliçó 12.- La cooperació internacional en la solució de problemes internacionals econòmics i socials. El sistema de la Carta i evolució de les condicions socio-econòmiques internacionals. Estratègia de les Nacions Unides per al desenvolupament. La institucionalització de la cooperació internacional per al desenvolupament: el sistema de les Nacions Unides. El finançament del desenvolupament en l'àmbit de les Nacions Unides.

Lliçó 13.- La cooperació internacional en la solució de problemes internacionals humanitaris. La Carta de les Nacions Unides i les qüestions humanitàries. Les estratègies de l'ONU i la institucionalització de la prestació de l'assistència humanitària. L'orientació normativa del règim jurídic de l'assistència humanitària per l'Assemblea General. Les operacions d'assistència humanitària de l'Organització: capacitat, coordinació i financiació.

Documentació i bibliografia recomenada

Documentació i bibliografia bàsica

DEPARTAMENT DE DRET I ECONOMIA INTERNACIONALS: *Textos básicos de Derecho Internacional Público*, Editorial Signo, 6^a ed., Barcelona, 2002.

DÍEZ DE VELASCO, M., *Las Organizaciones Internacionales*, Tecnos, 13ª edición, Madrid, 2003.

Documentació i bibliografia complementària

NACIONES UNIDAS: *Memoria del Secretario General de la Organización, Asamblea General – Documentos Oficiales – Quinquagésimo séptimo período de sesiones*, Suplemento núm. 1 (A/58/1).

NACIONES UNIDAS: *ABC de las Naciones Unidas*, Nueva York, 1998.

COT, J.P.; PELLET, A.: *O.N.U. - La Charte*, Economica, 2^a ed., París, 1991.

VIRALLY, M., *L'Organisation Mondiale*, Armand Colin, París, 1972.